

Feliks Klemens Daniec

1911-1991

Absolwent Wydziału Mechanicznego z 1933 r., uczestnik konwojów, starszy mechanik, inżynier w nowojorskim biurze konstrukcyjnym.

Urodził się 18 listopada 1911 r. w Wieliczce. Był jednym z pięciorga dzieci Feliksa i Stanisławy z Federmanów. Uczęszczał do gimnazjum im. Jana Matejki w Wieliczce, w roku 1930 zdał maturę i egzaminy do Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni.

W trakcie nauki odbył praktykę na „Darze Pomorza” oraz „Poznaniu” i „Pułaskim”. Po ukończeniu PSM, do września 1934 r., pływał na s/s „Cieszyn”, dowodzonym przez kapitana Władysława Haremzę. W lutym 1934 r. w rejsie z Tallina do Helsinek parowiec wszedł na skały. Jak wspominał starszy mechanik Michał Kisielewski, „w rejonie pomp coraz większymi strumieniami biła woda” [...], a w kotłowni „dochodziła już do wysokości palenisk [...]. Asystentowi maszynowemu Felusowi Dańcowi kazałem stać ponad

maszyną, przy mechanizmie do zamykania drzwi wodoszczelnych do tunelu [...]”¹. „Cieszyn” zdjęto ze skał 9 marca. „Otoczony wianuszkami statków ratowniczych, w asyście lodołamacza «Jaakarlen», przeprowadzony został ostrożnie najpierw na redę Ronskar, stamtąd zaś – do Helsinek [...]».

Do doku wprowadzono «Cieszyn» 16 marca. Uszkodzenia były bardzo poważne. Według starszego oficera, który remontu doglądał, «dno od drugiej ładowni do rufy wyglądało, jakby statek był holowany przez skały co najmniej milę». Zbiorniki balastowe były przebite, wał śrubowy uszkodzony, a burta koło drugiej ładowni – pęknięta do górnego pokładu. Zaistniało pytanie – czy remont się opłaci? Przeważały dwa argumenty: minimalny wiek statku i taniość robocizny w stoczni. 10 maja «Cieszyn» był znów jak nowy”².

W latach 1934-1935 Feliks Daniec odbywał służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii (1. bateria)³ we Włodzimierzu na Wołyniu, uzyskując stopień podporucznika rezerwy.

Po powrocie zaokrętował na s/s „Wisła”. Parowiec ten „w okresie przedwojennym – jako największy – był przez długi czas statkiem flagowym PP Żegluga Polska. Odbywał w trampingu egzotyczne podróże do Ameryki Południowej i zachodniej Afryki. Jego kapitana, dla podkreślenia znaczenia i powagi, tytułowano «Panie Komendancie». Był nim w owym czasie Paweł Traczewski [abs. WN z 1926]. Prócz niego: I oficer Kazimierz Ostapowicz [abs. WN z 1930], II oficer Stanisław Radziejowski [abs. WN z 1934], III oficer Leon Arens [abs. WN z 1938], I mechanik Władysław Ziolo [abs. WM z 1926], II mechanik Feliks Daniec, III mechanik Jan Zachurzok [abs. WM z 1935], bosman Paweł Stelmaszyk [kursy szyprów 1944], carski kucharz Wacław Andrzejewski. «Wisła» była również... statkiem kawalerów. Tak się bowiem złożyło, że większość załogi unikała ożenku jak diabeł święconej wody. Statek cieszył się wielką sympatią płci pięknej i po każdym powrocie z egzotycznej podróży na nabrzeżu oczekiwały gdyńskie piękności, nierzadko w towarzystwie matek, z tą cichą nadzieją w sercach, że może tym razem padnie twierdza kawalerów⁴ – wspominał radiotelegrafista Julian Mroczkiewicz.

Jako II mechanik na s/s „Wisła” pod dowództwem kapitana Pawła Traczewskiego opuścił Gdynię 27 sierpnia 1939 roku – zgodnie z tajnym rozkazem dyrekcji Żegluga Polskiej kapitan musiał przerwać załadunek

statku i opuścić nie tylko Gdynię, ale i ujść z Bałtyku. Kapitan z trudem kompletował rozproszoną na lądzie załogę, a „drugi mechanik Feliks Daniec rozpoczął podnoszenie pary w kotłach z tymi siłami, którymi akurat dysponował⁵ (30 sierpnia „Wisła” dotarła do Göteborga, a 5 września zakotwiczyła w porcie Leith w Szkocji).

Dyplom mechanika okrętowego I klasy Feliks Daniec uzyskał 5 marca 1941 r.

Załoga s/s „Wisła”, trzeci od lewej Feliks Daniec

W czasie wojny był starszym mechanikiem na „Chorzowie”, „Wiśle”, „Katowicach” i „Modlinie”. Ostatnim polskim statkiem, na którym pływał, była „Wisła” – od lipca 1943 r. do października 1945 r.

Pozostał na emigracji, pływał pod obcymi banderami, zwłaszcza liberyjską i panamską. Przeżył (jako jeden z siedmiu ocalałych z 35-osobowej załogi) katastrofę s/s „Panchito” bandery panamskiej, który w czasie rejsu z ładunkiem rudy żelaza w warunkach silnego sztormu zatonął na Zatoce Biskajskiej⁶.

W 1952 r. otrzymał amerykańskie obywatelstwo. Przepracował wiele lat na lądzie, m.in. jako marine engineer w Todd Shipyards, Hoboken and Brooklyn; Philip L. Rhodes, Naval Architects, New York, senior marine engineer w J.J. Henry Co., Inc., New York Office, design engineer w Seatrain Shipbuilding Corp., Brooklyn, New York, re-

sident inspector w Marine Transport Lines, Inc., New York⁷.

W 1960 r. po ukończeniu Polytechnic Institute of Brooklyn (studia wieczorowe) otrzymał Bachelor of Mechanical Engineering Degree.

W latach 1966-1972 sprawował nadzór nad budową statków w stoczniach japońskich, w miastach: Kobe, Tokushima i Hiroshima, a od 1975 r. do 1978 r. przebywał w Polsce, nadzorując budowę dwóch statków LPG dla Marine Transport Lines.

Żonaty z Ireną (od 1951 r.), w czasie wojny należąca do Armii Krajowej, uczestniczką Powstania Warszawskiego, bezdzietny.

Zginął tragicznie w wypadku samochodowym w Tucson w Arizonie w przededniu swoich 80. urodzin. Jego prochy złożono w Epithany Cathedral Memorial Garden w Venice na Florydzie.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, red. Jan Kazimierz Sawicki, Gdynia 2000; Urban Krzyżanowski, *Feliks Daniec*, Gdynia 1978; Wadim Taniewski-Elliott, *Spis personelu zatrudnionego na statkach Polskiej Marynarki Handlowej w latach 1939-1945*, Gdańsk 1981; *Biografie oficerów Polskiej Marynarki Handlowej z II wojny światowej 1939-1945*, oprac. Stanisław Kozak, Gdynia 1989; Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 2, Gdańsk 1997; Jan Kazimierz Sawicki, *Pod flagą komodora*, Gdańsk 1992; *Ku chwale bandery*, Warszawa 1992; dokumentacja w zbiorach Sali Tradycji; https://wbh.wp.mil.pl/pl/skanydetale_wyszukiwarka_bazy_personalne/159257/; <https://www.findagrave.com/memorial/89004793/feliks-daniec>; *Rocznik Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerii, R. 1934-1935*, <https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/publication/109615/edition/120578/content>

1 Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 2, Gdańsk 1997, s. 238.

2 Ibidem, s. 239.

3 Za: *Rocznik Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerii, R. 1934-1935*, Alfred Prager (red.), [s.l.], [s.a.], s. 103, <https://www.wbc.poznan.pl/dlibra/publication/109615/edition/120578/content>

4 Juliusz Mroczkiewicz, *Radiooficer na wojnie*, [w:] *Ku chwale bandery*, Warszawa 1992, s. 238-239.

5 Jan Kazimierz Sawicki, *Pod flagą komodora*, Gdańsk 1992, s. 20.

6 Urban Krzyżanowski, *Feliks Daniec*, Gdynia 1978, maszynopis w zbiorach Sali Tradycji UMG, s. 4.

7 Za: ibidem, s. 4-6.